

A polgármester a második polgármesteri állásról.

— Lázár a közgyűlés tárgyairól. —

(Saját tudósítónktól.) A januári közgyűlés terjedelmesnek ígérkező tárgysorozatában több olyan ügy szerepel, amelyek megszólalásra készítetik a már lábbadozó, de a közigazgatás munkájában állandóan résztvenni még nem tudó polgármestert. A második polgármesteri állás szervezésére vonatkozó indítvánnyal kedden délután foglalkozik a tanács. Lázár György dr. polgármester — meg nem jelenhetvén a bizottság ülésén, — a *Délmagyarország* útján mondja el véleményét, mely abban kulminál, hogy az állás megszervezésének *ma még* törvényes akadályai vannak. Nyilatkozik azon kívül a polgármester Fajka Lajos dr. indítványával kapcsolatban a *halastó* kérdéséről is. Amiket elmond, ékes bizonyítékai annak, hogy kormányok változásán, különféle szakvélemények felülkerekedésén hogy szenved hajótörést még az ő szívós energiája is. Különösen fájdalmas nyilatkozatának utolsó mondata, amelyben joggal mutat rá, hogy a közgyűlés *egy szótöbbséggel* hozott határozattal egykét halászgazda állítólagos érdekének a legteljesebb nyugalommal áldozta föl az egész város közéletének olcsóbbá tételét.

A két nyilatkozat a következő:

A holnapi bizottsági ülésen folyamatban levő kurám miatt aligha lehetek jelen s így a *második polgármesteri állás* szervezése dolgában véleményemet ott aligha nyilváníthatom. A hozzám intézett kérdésre véleményemet tehát a következőkben adom elő:

Bármily kíváncsi volna is az, hogy a polgármesteri teendők adminisztratív része vagy legalább az adminisztratív teendők egyrésze a polgármester válláról levéssék, ez véleményem szerint a *fennálló törvény keretében (lege existens)* meg nem oldható, mert a mai törvény szerint a polgármester joghatósága az egy polgármester elvén épül fel s ez a joghatóság szabályrendelettel nem módosítható. Törvényes alapelv ugyanis az, hogy a szabályrendelet csak az alaptörvény által megállapított principiumok határai között mozoghat, azokkal nem ellenkezelhetik.

A törvényben megállapított polgármesteri joghatóságot tehát megosztani s így csorbítani szabályrendelettel nem lehet.

De e mellett szabályozandó volna — eltekintve minden egyéb kérdéstől — az a kérdés, *minő viszonyban állana a második polgármester a törvényesen fennálló városi hatóságokkal, nevezetesen az első polgármesterrel, tagja volna-e a tanácsnak, közigazgatási bizottságnak, közgyűlésnek, kinek fegyelmi hatósága alá tartoznék stb. stb.*

Mind oly kérdések, amelyek az egy polgármester elvén alapuló alaptörvénnyel szemben szabályrendeletileg meg nem állapíthatók, minthogy a törvény a fentjelzett hatóságok tagjai dolgában, úgy a fegyelmi illetékesség ügyében határozottan intézkedik.

Véleményem szerint ennél fogva egy ily állás kreálása, dolgában hozandó határozat a belügyminiszter által jóváhagyható nem volna. De talán nem is oly sürgős a dolog; ez a kérdés különösen a nagyobb városokat illetőleg az egész területén forr.

Törvényhozási szabályozása immár égetően sürgős s minthogy a kormánynak 1914. év folyamán a városok rendezéséről szóló törvényt be kell nyújtania, e kérdésnek törvényhozási úton való szabályozása elől aligha térhet ki. Ajánlom e megfontolást a bizottsági tag urak figyelmébe.

A folyó havi közgyűlés elé kerül a Fajka Lajos-féle indítvány és a Léway Béla-féle beadvány alapján újból a *halastavak kérdése* és ekként bizonyára sokak agyában felmerül az a kérdés, *hogy is állunk a fehértó hasznosításával.*

Erre a kérdésre a felvilágosítást röviden megadom. Elelőtt jó kilenc esztendővel, vagyis hivatalba lépésem után következő évben kezdtem foglalkozni ezzel a kérdéssel. Legelőször földinket, Treitz Péter osztálygeológust kértem meg arra, hogy a hasznosítás iránt tervezetet dolgozzon ki. Treitz Péter helyszíni szemlék után ki is dolgozott egy tervezetet, minthogy azonban időközben a szikes talajok javításának kérdésével a földművelésügyi miniszteriumban is intenzíve kezdtek foglalkozni, magánuton Rapaics Radó államtitkárt kértem meg arra, hogy a fehértó hasznosításának ügyét az illető miniszteriumbeli osztály feladatává tegye. Ő ezt meg is tette. Az osztály először a *szénatermelés* kérdését vetette fel, ámbar Rapaicsnak az ellen súlyos aggodalmai voltak, ugyannyira, hogy egy ízben kijelentete, hogy megeszi ő azt a szénát mind, amit a fehértó terem. Az osztály a szénatermeléshez

még mindig ragaszkodott s hosszas helyszíni szemlék, tanácskozások és ankétézések után számításait a jövedelmezőség dolgában ez alapon készítette el.

Ez elaborátum letárgyalására megtartott tanácskozás alkalmával azonban kitűnt, hogy eltekintve a vízdavezetés nehézségeitől, a szükséges trágyamennyiség oly rettenetes költséget igényelne, hogy ezzel szemben a terület jövedelmezősége teljesen elesnék.

Ez okból a fütermelés útján való hasznosítás eszméje elejtetett, annál inkább, mert az állam által egyéb helyeken létesített ily berendezések sem váltak be. Ekkor vettették fel a *halgazdaság berendezésének kérdése* s Darányi és Tallián miniszter urak el is rendelték a halgazdaság terveinek elkészítését. A tervek elkészülvén, azok a miniszteriumban letárgyaltattak, konstatáltatott, hogy a vízzel való ellátás és halászati berendezés összes költsége 1.300.000 korona körüli összegbe kerül s a 2500 holdas complexumból a városnak holdankint legalább 25—30 korona haszna lesz. Ezek után oda törekedtem, hogy ezen művellet végrehajtására a város öntöző csatornákról szóló törvényben megállapított államsegélyben részesíttessék s e kérdésben a földművelési és pénzügyminiszteriumok között hosszas írásbeli tárgyalások is folytak, amelyek a pénzügyminiszterium által elfoglalt rideg álláspont folytán arra az eredményre vezettek, hogy a város a jelzett törvény alapján államsegélyben nem részesíthető, mert a *halgazdaság nem talajjavítás*. Ily körülmények között a földművelési kormányt épen átvett Serényi Béla grófhoz fordultam s kieszközöltem, hogy utasítsa Landráf János miniszteri tanácsos, országos halászati főfelügyelőt, hogy más irányu államsegély engedélyezése dolgában velem újból tárgyaljon és ez ügyet a fiatal miniszter annyira komolyan vette, hogy a Szegeden létesítendő halászati berendezésekre vonatkozó terveit egyik budget beszédében a képviselőházban be is jelentette. En többszörösen tárgyaltam Landráf miniszteri tanácsossal; az államsegély mérvére nézve azon elvi megállapodás jött létre közöttünk, hogy a halastóhoz az állam szolgáltatja a vizet a város pedig fedezi a halászati berendezések egyéb költségeit, mihez képest az állam 7—800.000 koronával, a város pedig 5—600.000 koronával járult volna a hasznosításhoz. A tárgyalások ezen kedvező fordulatára alapján a városi hatóság kiküldöttéi szemlélt is tartottak a magyarországi, horvátországi és szlavóniai halastavak fölött, mielőtt azonban az ügy miniszteri döntés alá került volna és abban a város közönsége is állást foglalt volna, bekövetkezett az általános pénzügyi válság, minek folytán a további tárgyalás egyenlőre függőben van.

Legutóbb a múlt év szeptember elején beszéltem ez ügyben Landráf miniszteri tanácsos urral, mivel abban állapodtunk meg, hogy a múlt év őszén a tervek és az államsegély dolgában Szegeden értekezletet tartunk, ugyancsak szeptemberben felhívtam ez ügyre Ghillány miniszter urnak figyelmét, ki támogatását megígérte; az értekezlet azonban elmaradt, mert szeptember 7-én ágyba estem. Az értekezletet meg fogjuk tartani a tavasszal, mert véleményem szerint ezt a fontos, hasznos hajtó és a közéletmezésre előnyös közigazdasági ágat a városnak feladnia nem szabad.

Megjegyzem, hogy néhány év előtt sikerült a fehértónak halgazdaságra való berendezésére a földművelésügyi miniszterium támogatásával egy hatalmas bérlőt fognom, akinek úgy vagyoni helyzete, mint szakértelme garanciát nyújtott arra, hogy a hal-

SÁRGA CSIKÓ

KORZÓ MOZI

Részuényítke: 6.000.000 korona

OLCSÓ DIJAK!

KARTELEN KIVÜLI!

Hungária Kötvények

Iztonságlapok: 21.000.000 kor.

OLCSÓ DIJAK!

ELŐNYÖS FELTÉTELEK!

a legelőnyösebb élet-, tűz-, baleset-, szavatosság-, betöréses lopás elleni, üveg-, jég- és állat-biztosításoknál. Felvilágosításokkal, prospektusokkal és díjjánlattal szívesen szolgálunk a Hungaria Általános Biztosító Réssz.-Társaság Igazgatósága Budapest, VII., Károly-körút 3. és a társaság képviselősegei.

SZEGEDI VEZERUGYOKSEGE: TISZA LAJOS-KÖRUT 73.